
KRÓNIKA

TÍZ ÉVE HUNYT EL IVO ANDRIĆ — 1975. március 13-án hunyt el Ivo Andrić Nobel-díjas író. Halálának 10. évfordulóján számos rendezvénnyel emlékeztek meg róla országszerte. Travnikon, az író szülővárosában, az Andrić Emlékmúzeumban méltatták munkásságát. A travniki iskolákban egy-egy tanórát szenteltek emlékének. A rendezvények közül kiemelhetjük a belgrádi Fotógaléria tárlatát, amelyen Andrić-ről készült fényképeket állítottak ki. A Szerb Művészeti és Tudományos Akadémia, a Szerbiai Íróegyesület és az Ivo Andrić hagyatékát ápoló bizottság szervezésében a Kolarac Munkásegyletemen előadást tartottak, munkásságát értékelték, részleteket olvastak fel alkotásaiból, majd Bach- és Brahms-műveket adtak elő.

Az Andrić-hagyatékot ápoló bizottság beszámolt arról, hogy tovább folytatják az író életével és munkásságával kapcsolatos dokumentáció gyűjtését, hogy az minden Andrić-kutató számára hozzáférhető legyen; rendezik könyvtárát is, amely a belgrádi Városi Múzeum tulajdonát képezi. Megjelentetik az idén a *Füzetek* harminadik számát, amelyben Andrić-tyal foglalkozó értekezéseket vagy a szerző kéziratban levő, töredékes munkáit adják közre.

A *Híd a Drinán* alapján készült írói szótár kiadását is tervezik. Ezenkívül részt vesznek a Nancyban megtartandó nemzetközi tanácskozás megszervezésében, amelynek témája: Európa története Ivo Andrić műveinek tükrében.

Andrić halálának 10. évfordulója alkalmából a belgrádi Prosveta Könyvkiadó tizenhét kötetben jelenteti meg az író összegyűjtött műveit.

KOSZTOLÁNYI-CENTENÁRIUM — Az Üzenet című szabadkai folyóirat kettős, tematikus számot adott ki Kosztolányi Dezső születésének 100. évfordulója alkalmából. Szépirodalmi anyagát a Kosztolányi életmű ihlette alkotások képezik. A folyóirat a prózaíróról és a költőről egyaránt megemlékezik. Fényképpanyaga igen gazdag. A tematikus számban Kosztolányi verseinek szerbhorvat és szlovén nyelvű műfordításai-ból is olvashatunk.

A Kosztolányi-centenáriumra a Magyar Szó kulturális heti melléklete, a *Kilátó* tematikus blokkot közölt. Az irodalomtörténészek a Kosztolányi életmű izgalmas rész kérdéseire reflektáltak vagy egy-egy problémáját esszéisztikusan közelítették meg, a nyelvészek Kosztolányi nyelvművelő cikkeit gondolták tovább, az írók pedig a művek befogadásának egyéni élményét fogalmazták meg lírai darabjaikban.

Az Újvidéki Rádió M-stúdiójában nyilvános hangfelvételt tartottak, a centenárium alkalmából. Kosztolányi-verseket szavaltak és megzenésített költeményeit adták elő. Az esten Vitay Ildikó, Hámori Ildikó, Szemes Mari, Benkő Gyula és Sinkó László budapesti, valamint Földi László újvidéki színművész lépett fel.

E számunktól kezdve folyóiratunk is foglalkozni fog Kosztolányi Dezső életművével.

DÍJAK, ELISMERÉSEK — A Sztrugai Költészeti Esték Tanácsa egyhangúlag úgy döntött, hogy az idői Aranykoszorút Jannisz Ritszosz görög költőnek ítéli oda. Jannisz Ritszosz öt évtizedes munkásságával jelentősen hozzájárult a költészet gaz-

dagításához, költeményei világszerteranci elnök, Maurits Ferenc, Marija ismertek, számos nyelvre lefordították őket. A poétikai értékek mellett erkölcsi magatartását és ezzel összefüggő alkotói attitűdjét is értékelték, amikor neki ítélték az Aranykoszorút.

A Forum Könyvkiadó 1984. évi regénypályázatának bíráló bizottsága (dr. Bori Imre, Hornyák Miklós elnök és dr. Utasi Csaba) a regénypályázat első díját Juhász Erzsébet *Műkedvelők*, második díját pedig Burány Nándor *Cserbenhagyott* című művéért ítélte oda. „Juhász Erzsébet regénye irodalmunk hőskorát, Szentleky Kornél és társainak alakját idézi meg ironikus lírai eszközökkel, Burány Nándor műve pedig a XVI. századi Szerémség, a törökkel folytatott harcok korát eleveníti fel. Részletes írásbeli indoklását a bíráló bizottság a Híd májusi számában teszi közzé” — áll a jegyzőkönyvben.

A Híd Szerkesztő Tanácsa által kinevezett bíráló bizottság (Ács Károly, Dudás Károly, dr. Gerold László elnök, dr. Juhász Géza, Thomka Beata) a jugoszláviai magyar írók 1984-ben megjelent műveit megvizsgálva szavazattöbbséggel Juhász Erzsébet *Gyöngyhalászkok* című prózakötetért ítélte oda az 1984. évi Híd Irodalmi Díjat. „A *Gyöngyhalászkok* novellafüzérének darabjait kitűnő arány- és formaérzék, kimunkált elbeszélő nyelv jellemzi. Történetei tájunk félmúltunk sajátos metszetévé tejesednek. Szépprózánkat a *Gyöngyhalászkok* új hangvételével, elmélyült világlátásával és ábrázolásmódjával gazdagítja” — indokolta meg döntését a bíráló bizottság.

A Vajdasági Íróegyesület Életműdíját Pal'o Bohuš szlovák költő érdemelte ki. A bíráló bizottság etikus magatartását, költészetének dinamikusságát, metaforáinak egyediségét és szépségét mutatta.

A Forum-díj bíráló bizottsága (Baráth Ferenc, Bordás Győző, Bela Du-

Simoković és Tripolsky Géza) egyhangúan úgy döntött, hogy az 1984. évi Forum Képzőművészeti díjat Glid Nándor szobrászművésznek ítéli oda, sokéves munkásságáért, mellyel jelentősen hozzájárult képzőművészetünk gazdagításához.

RÖVIDFILMFESZTIVÁL BELGRÁDBAN — A 32. belgrádi rövidfilmfesztiválon március 23-ától 27-éig 117, a múlt év folyamán készült alkotást vetítettek. Az idei szemle leginkább tömegességével tűnt ki, s az érdektelenség jellemezte. Ládi István, a Magyar Szó kritikusa szerint: A bemutatott filmek sajtóértekezletén a kritikusok és az újságírók passzív szemlélőként viselkednek. Nem kérdeznak, nem mondanak véleményt, nem értékelnek. Az alkotók sem mutatnak különösebb érdeklődést, sokan el sem jönnek a beszélgetésre. A hallgatás az érdektelenség, a kedvetlenség okát legfeljebb csak találgatni lehet. A „rejtvény” megfejtése közben azonban semmiképpen sem lehet figyelmen kívül hagyni, hogy sok filmről nem is nagyon érdemes beszélni”. A 32. belgrádi rövidfilmfesztivál nagydíját Petar Lalović érdemelte ki *Kullancs* című dokumentumfilmjéért, „Miközben a legmostohább körülmények között gyelyi felvevőgéppel az élővilágot, az állatokat, a rovarokat, az emberről gondolkodik” — írja Ládi István. Petar Lalović pedig így nyilatkozott filmjéről: „Ha az állatokról vagy a rovarokról alkotunk filmet, akkor nem lehet semmit sem megrendezni. Türelmesen kell várni és kívánni, azt, amit le akarunk fényképezni. (...) Ha mindaz, ami a kullancs méhcsaládjával történik, emlékezett a mi ember-i közösségünkre is, akkor ez a hasonlóság egyidejűleg a véletlen műve és szándékos is.”

A fesztivál kísérőrendezvényeként a Belgrádi Rádió szervezésében megtartották a dokumentumdrámák szemléjét, amelyen azok a hangjátékok vehettek részt, amelyek országunkat valamelyik nemzetközi szemlén már képviselték. Az Ujvidéki Rádió Fece

Iván—Haris Pašović *Vox humana, drugi put* című művével szerepelt

KIÁLLÍTÁSOK — A *Népművészet Magyarországon* című vándorkiállítás, amelyet Ljubljana és Zágráb után nemrégiben az újvidéki Vajdasági Múzeumban is bemutatták, Belgrád felé vette útját. Az Etnográfiai Múzeumban március folyamán tekinthetők meg az érdeklődők a mintegy száz jarabból álló, használati és dísz tárgyát, valamint népviseletet tartalmazó kollekción.

Az újvidéki Matice srpska Képtárban 1985. március 29-én nyílt meg a XVIII. és XIX. századi angol akvarellfestészetet bemutató tárlat, amelynek anyaga a norwichi Castle Múzeum tulajdonát képezi. A tárlatra a norwichi Castle Múzeum és az újvidéki Városi Múzeum együttműködésének keretében került sor. A Városi Múzeum nemsokára rajz-, grafika- és szoborkiállítással viszonzozza a látogatást.

JELENTŐS ELŐADÁS — Március folyamán az Újvidéki Egyetemen a Magyar Nyelv, Irodalom és Hungarológiai Kutatások Intézetének meghívására előadást tartott Petőfi S. János, a Bielefeldi Egyetem tanszékvezető egyetemi tanára. Egy viszonylag fiatal tudományág, a szövegelmélet legújabb eredményeit ismertetve összefoglalta a szövegteni kutatások alapkérdéseit, majd Weöres Sándor *Unnep* című versét elemezte.

GYURKÓ-DRÁMA BEMUTATÓJA ZOMBORBAN — A Zombori Népszínházban, Malgot István kecskeméti vendégrendező irányításával színre került Gyurkó László drámája. A búsképtű lovag, Don Quijote de la Mancha szörnyűséges kalandjai és gyönyörűsége halála. A Zombor—Baĵa (Kecskemét) több évi sikeres együttműködés keretében létrejött bemutató a Politika kritikusa (Jovan Ćirilov) szerint elsősorban vizuális megoldásai és mozgástechnika szempontjából sikeres. Ilyen formán élénk, játékosan groteszk

Malgot rendezése, melyben Cervantes ismert figuráit egy Jarry-dráma rokonszenves különceivé válnak. A bemutatón még göröcsben volt az együttes, de a zomboriakra jellemző kollektív játék jellegzetes ismérvei így is felismerhetők a Gyurkó-dráma előadásában.

A SAVREMENIK MEGÚJHODÁSA — 1955-ben indult Belgrádban a Savremenik című irodalmi folyóirat, mely akkor a modern irányzatot követő Delóval ellentétben a konzervatív irodalmi szemléletet képviselte. A folyóirat szerkesztői posztján Velibor Ćurđić, Dušan Kostić, Dragan Jeremić, Predrag Palavestra, Pavle Zorić állt. A múlt év végén gyökeres változás történt. A folyóirat élére új szerkesztőség került, Srba Ignjatović lett a főszerkesztő, új kiadói tanács is alakult, elnökévé Milan Damjanovićot választották, s az 1984. év 11—12. száma mint egy új sorozat 1—2. száma, 1985 márciusában jelent meg, új formátumban, felfrissült munkatársi gárdával, átgondolt szerkesztési elvekről tanúskodó, korszerű tartalommal.

JUGOSZLÁVIAI MAGYAR ÍRÓK A VILÁGIRODALMI KISENCIKLOPÉDIÁBAN — A budapesti Gondolat Kiadó gondozásában megjelent a két-kötetes Világirodalmi kisenciklopédia harmadik, átdolgozott, bővített kiadása, több mint másfélezer lap terjedelemben. A hasznos kiadvány első ízben 1976-ban került az olvasók kezébe. Az új kiadás tartalmazza az utóbbi években történt változásokat (a kéziratot 1983. december 31-én zártak le, de találunk benne 1984-es adatokat is), s ezúttal besorolták az enciklopédiába azokat az írókat is, „akiknek nevét és műveit az utóbbi években ismerhették meg a magyar olvasók”. Bekerültek a Világirodalmi kisenciklopédiába a jugoszláviai magyar írók is, mégpedig Ács Károly, Bori Imre, Fehér Ferenc, Herceg János, Sinkó Ervin és Szenteleky Kornél. A róluk szóló cikkeket Pomogáts Bela írta. Sajnos, a címszavakban téves

adatokat is találunk, a művek jegyzéke is hiányos. Egyébként a jugoszláv népek irodalmáról átfogó ismertetés szól, a címszavak pedig 65 jugoszláviai író életét és művét mutatják be. Erdemes megemlíteni, hogy az enciklopédiának 10 szakszerkesztője és több mint 200 cikkírója volt.

A HUNGAROLÓGIAI INTÉZET ÚJ KIADVÁNYSOROZATA — A Magyar Nyelv, Irodalom és Hungarológiai Kutatások Intézetének kiadásában, A hungarológiai és komparatistikai kutatások jugoszláviai bibliográfiája sorozat első füzeteként megjelent *Az intézeti kiadványok repertórium 1968—1983*. „Ez a kiadvány az Intézetünk *Tanulmányok* című évkönyveiben, valamint *A Hungarológiai Intézet Tudományos Közleményei*, illetve a *Hungarológiai Közlemények* című folyóiratában közzétett cikkek, tanulmányok, dokumentumok, könyvismertetések és egyéb publikációk, továbbá az egyedi kiadványok repertóriumát tartalmazza. (...) Az

évkönyveinkben és folyóiratunkban megjelent írások név- és tárgymutatója, illetve szerzői névmutatója egészíti ki e két folyamatosan megjelenő kiadvány bibliográfiai adatait” — olvashatjuk a füzet összeállítója, Káich Katalin bevezetőjében. Az előszóban Bosnyák István azt állapítja meg, hogy „E kissorozat ütemtervének változásakor a Tanszék és a régi és mai Intézet kiadványainak repertóriumából indultunk ki. Ezt követi mai intézményünk és intézményes elődei munkatársainak Vajdaság- és országszerte publikált hungarológiai és komparatistikai munkáinak bibliográfiája, majd egy külön kötet összegezhetné a jugoszláviai magyar lapokban, folyóiratokban és kiadóházakban 1945-től 1985-ig más szerzők tollából megjelent hungarológiai és kapcsolattörténeti munkákat. Végül, negyedik kötetként, a jugoszláv nemzetek és nemzetiségek nyelvén a felszabadulás óta megjelent ugyanilyen tárgyú cikkek, tanulmányok bibliográfiai feldolgozása zárhatná sorozatunkat.”

Glid Nándor: Sebzett eb, fém, 1971